

INTOSAI

701-ojo TAS praktinis komentaras

*Informavimas apie pagrindinius audito
dalykus nepriklausomo auditoriaus
išvadoje*

INTOSAI PROFESINIŲ STANDARTŲ KOMITETAS

PSK SEKRETORIATAS

Rigsrevisionen • Store Kongensgade 45 • 1264 Kopenhaga • Danija Tel. +45 3392
8400 • Faks. +45 3311 0415 • El. paštas info@rigsrevisionen.dk

INTOSAI

INTOSAI generalinis sekretoriatas –
RECHNUNGSHOF
(Austrijos audito teismas)

DAMPFSCHIFFSTRASSE 2
A-1033 VIENA
AUSTRIJA

Tel. ++43 (1) 711 71 • Faksas ++43 (1) 718 09 69

El. paštas intosai@rechnungshof.gv.at
<http://www.intosai.org>

Šis praktinis komentaras kartu su 701-uoju tarptautiniu audito standartu (TAS) „Informavimas apie pagrindinius audito dalykus nepriklausomo auditoriaus išvadoje“, kurį parengė Tarptautinė buhalterijų federacija (TBF), sudaro 1701-ąjį TAAIS.

701-ojo tarptautinio audito standarto (TAS) praktinis komentaras

Informavimas apie pagrindinius audito dalykus nepriklausomo auditoriaus išvadoje

Bendroji informacija

Šis praktinis komentaras yra papildomos gairės dėl 701-ojo TAS „Informavimas apie pagrindinius audito dalykus nepriklausomo auditoriaus išvadoje“. Jį reikia skaityti kartu su TAS. 701-asis TAS galioja 2016 m. gruodžio 15 d. ar vėliau pasibaigusį laikotarpį finansinių ataskaitų auditui. Praktinis komentaras galioja nuo tos pačios datos kaip ir TAS.

Ižanga į TAS

701-ajame TAS aptariamas informavimas apie pagrindinius audito dalykus (PAD) auditoriaus išvadoje. Atlikdami įmonių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje, viso bendrosios paskirties finansinių ataskaitų rinkinio auditą viešojo sektoriaus auditoriai privalo vadovautis 701-uoju TAS, o aukščiausioji audito organizacija gali reikalauti, kad jų jurisdikcijai priklausantys auditoriai apie PAD informuotų visus audituojamuosius subjektus. Atsižvelgdami į vyriausybės politikos svarbą ekonomikai ir viešojo sektoriaus subjektų daromą poveikį piliečiams, viešojo sektoriaus auditoriai turėtų apsvarstyti į auditoriaus išvadą apie finansines ataskaitas įtraukti PAD, atliekant ne vien įmonių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje, auditą, kaip paaiškinta P3 dalyje.

PAD – tai dalykai, kurie, profesiniu auditoriaus sprendimu, buvo svarbiausi einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditui. Pagrindiniai audito dalykai atrenkami iš dalykų, apie kuriuos informuojami už valdymą atsakingi asmenys.

PAD įtraukimo į auditoriaus išvadą tikslas – akcentuoti dalykus, kurie, auditoriaus nuomone, buvo svarbūs atliekant auditą.¹

Auditoriaus išvada yra pagrindinis siekinys, atkreipiantis audituotų finansinių ataskaitų vartotojų dėmesį į audito proceso rezultata. Informavimo apie PAD audito išvadoje tikslai:

- padidinti atlikto audito skaidrumą.² Aukščiausiosios audito institucijos raginamos didinti savo darbo skaidrumą, o informavimas apie pagrindinius audito dalykus yra būdas to pasiekti;
- atkreipti finansinių ataskaitų vartotojų dėmesį į tą finansinėse ataskaitose pateiktą informaciją, dėl kurios buvo priimtas reikšmingas vadovybės sprendimas arba kuriai auditorius skyrė reikšmingą dėmesį. Tai gali padėti vartotojams geriau suprasti subjektą bei finansines ataskaitas, taip pat auditoriaus nuomonę apie audito rezultatus;
- sukurti pagrindą, kuriuo remdamiesi vartotojai galėtų toliau bendrauti su vadovybe ir už valdymą atsakingais asmenimis konkrečiais, su subjektu, audituotomis finansinėmis ataskaitomis ar atliktu auditu susijusiais klausimais;
- iš naujo atkreipti auditoriaus dėmesį į dalykus, apie kuriuos informuojama. Tai netiesiogiai gali padidinti profesinį skepticizmą ar kitaip prisidėti prie audito kokybės.³

1 TAUSV Pagrindinių audito dalykų priemonių rinkinys – Apžvalga

2 12-asis TAAIS „Aukščiausiųjų audito institucijų vertė ir nauda“ – 6.3 principas

3 TAUSV Pagrindinių audito dalykų priemonių rinkinys – Apžvalga

Praktinio komentaro turinys

P1. Šiame praktiniame komentare pateikiamos papildomos gairės viešojo sektoriaus auditoriams šiose srityse:

- a) 701-ojo TAS taikymas viešajame sektoriuje;
- b) papildomos gairės viešajam sektoriui.

701-ojo TAS taikymas viešajame sektoriuje

P2. 701-asis TAS taikomas viešojo sektoriaus subjektų auditoriams, atliekantiems finansinių ataskaitų auditus.

Papildomos gairės viešajam sektoriui

Šio TAS taikymo sritis

- P3. 701-ąjį TAS būtina taikyti atliekant įmonių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje, bendrosios paskirties finansinių ataskaitų auditą. Šį standartą galima taikyti ir atliekant kitokį auditą. Reikalavimas apie PAD informuoti tik įmones, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje, grindžiamas tokių subjektų reikšmingu poveikiu rinkoms ir ekonomikoms. Atsižvelgdami į tai, kad viešasis sektorius yra svarbus bet kurios ekonomikos dalyvis ir yra atsakingas už svarbių funkcijų, kurios turi įtakos piliečiams, palaikymą bei teikimą, viešojo sektoriaus auditoriai turėtų apsvarstyti apie PAD informuoti ir kitus audituojamuosius subjektus, ne vien įmones, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje.
- P4. Spręsdami, ar apie PAD informuoti kitus nei įmonės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje, audituojamuosius subjektus, viešojo sektoriaus auditoriai gali atsižvelgti į šiuos aspektus:
- jeigu įstatymai ir kiti teisės aktai ar suteikti įgaliojimai atlikti auditą įpareigoja viešojo sektoriaus auditorius pranešti apie specifinius dalykus, susijusius su auditoriaus darbu, kurie yra panašūs į PAD, viešojo sektoriaus auditoriai turėtų apsvarstyti, ar reikalinga įtraukti PAD į audito išdavą;
 - apie į PAD panašius dalykus, apie kuriuos pranešti reikalauja įstatymai ir kiti teisės aktai, gali būti informuojama kitomis formomis; jeigu audito išvadoje nėra svarbu taikyti 701-ąjį TAS, tačiau informacija pateikiama atskirose išvadose, skirtose tik specifiniams vartotojams, viešojo sektoriaus auditoriui gali atrodyti svarbu vis tiek taikyti 701-ąjį TAS, kadangi auditoriaus išvada pasiekia visas potencialias suinteresuotąsias šalis bei vartotojus.
 - 700-ojo TAS (persvarstyto) A70 dalyje pateikiamos išsamesnės gairės ir rekomendacijos dėl reikalavimo informuoti apie PAD ir reikalavimo informuoti apie kitus dalykus sąveikos viešajame sektoriuje.
- P5. Jeigu aukščiausioji audito institucija nusprendžia taikyti 701-ąjį TAS atliekant kitų nei įmonių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje, subjektų auditą, gali būti patartina nuspręsti, ar apie PAD informuoti visus audituojamuosius subjektus (kitus nei įmonės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama viešojoje rinkoje) ar tik konkrečius audituojamuosius subjektus. Gali būti nustatyti kriterijai, pagal kuriuos sprendžiama, kuriuos audituojamuosius subjektus informuoti apie PAD. Tokių kriterijų pavyzdžiai:
- audituojamieji subjektai, kurių poveikis valstybės biudžetui didžiausias;
 - audituojamieji subjektai, kurių poveikis konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms didžiausias (jeigu tokia yra);
 - audituojamieji subjektai, darantys įtaką rinkai (nacionalinė skola ir pan.).

Informavimas apie PAD

- P6. Informuodami apie PAD viešojo sektoriaus auditoriai turėtų atsižvelgti į įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie riboja tokios informacijos sklaidą nustatydami konfidencialumo reikalavimus. Konfidencialumo reikalavimas gali būti grindžiamas įgaliojimais atlikti viešojo sektoriaus auditą arba teisės aktais, susijusiais su tarnybinėmis paslaptimis ar privatumu. Tokie apribojimai gali būti taikomi vykdant, pavyzdžiui, gynybos subjektų, sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų teikėjų ar mokesčių administratorių auditus. Aukščiausiosios audito institucijos turėtų identifikuoti šiuos įstatymus ir kitus teisės aktus bei apsvarstyti konfidencialumo reikalavimus sprendžiant, apie kuriuos PAD informuoti. 701-ojo TAS 14 ir A52 – A56 dalyse pateikiamos gairės bei rekomendacijos, kaip galima būtų elgtis tokiomis aplinkybėmis.

Pavyzdys

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditui. Šie dalykai buvo nagrinėjami atliekant finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuojant mūsų nuomonę apie jas, todėl nepateikiame atskiros nuomonės apie šiuos dalykus

Specialiosios paskirties turto vertinimas

Subjektui priklausantis specialiosios paskirties turtas sudaro XX % viso subjekto materialiojo turto. Dėl unikalios tokio turto struktūros, specialiosios naudojimo paskirties ir sąlygų jis vertinamas remiantis subjekto sukurtu vidiniu modeliu, o ne aktyviose rinkose kotiruotomis kainomis. Todėl tokiam vertinimui būdingas reikšmingas matavimo neapibrėžtumas. Dėl to specialiosios paskirties turto vertinimas auditui buvo reikšmingas.

Šį vertinimą atliko mūsų vertinimo specialistai ir išorės ekspertai. Daugiausiai dėmesio skyrėme šioms sritims:

- *vadovybės naudojamų prielaidų tinkamumo nustatymas ir įvertinimas;*
- *rezultatų ir aktualios trečiųjų šalių pateiktos informacijos (kai taikoma) analizė;*
- *vidaus kontrolės patikrinimas vertinimui naudojamose sistemoje.*

Taip pat įvertinome sandorių pateikimą ir atskleidimą finansinėse ataskaitose.

Jeigu subjektas į finansines ataskaitas įtraukė atskleidimus, auditorius turėtų apie tai informuoti auditoriaus išvados PAD dalyje, pavyzdžiui:

Subjekto atskleidimai apie jo turto vertinimą įtraukti į 10-ąjį komentarą.